

Rapport

Datum: 3 december 2007
Rapportnummer: 2007/287

Klacht

Verzoekers klagen erover dat het college van burgemeester en wethouders van Vaals weinig tot niets heeft ondernomen om de naleving af te dwingen van het voor alle verkeer geldende rijverbod op de weg waaraan zij wonen.

Beoordeling

Bevindingen

1. De woning van verzoekers is gelegen aan een weg van ongeveer 2,2 kilometer lengte, buiten de bebouwde kom, in de gemeente Vaals. De weg is vanwege het uitzicht en een hoogteverschil van 97 meter tussen het hoogste en het laagste punt in trek bij toeristen.

Op het gedeelte van de weg waaraan verzoekers wonen geldt op grond van een verkeersbesluit van de provincie Limburg sinds 1956 een inrij-verbod voor motorvoertuigen voor beide zijden. Vanwege de geringe wegbreedte en een aanzienlijk hellingspercentage is dat verbod op grond van een verkeersbesluit van de gemeente in 1994 uitgebreid tot een inrij-verbod voor alle bestuurders.

2. Volgens verzoekers wordt het inrij-verbod in de praktijk door zowel auto's en motoren als brommers en fietsers voortdurend genegeerd, waardoor overlast en gevaar ontstaat. Verzoekers hebben hierover bij de gemeente Vaals herhaaldelijk geklaagd en onder meer met hun brief van 4 oktober 2004 verzocht om maatregelen te treffen.

3. Onder verwijzing naar de correspondentie en de gevoerde gesprekken deelde het college van burgemeester en wethouders van Vaals verzoekster per brief van 11 september 2006 mee, dat de kwestie serieus en grondig is bezien, maar dat het geen mogelijkheid zag om de oorzaak van het probleem, het negeren van het inrij-verbod, op te lossen.

Het uitbreiden van het met borden aangegeven inrij-verbod met fysieke maatregelen achtte het college niet mogelijk, omdat de aan de weg gelegen percelen bereikbaar moeten blijven en hulpdiensten van de weg gebruik moeten kunnen maken. Volgens het college worden binnen de gemeente Vaals ook geen verkeersdrempels meer aangebracht en was een verkeersplateau in dit geval niet op zijn plaats, omdat dit middel alleen wordt toegepast op wegen die voor het verkeer zijn opengesteld en waar het gemotoriseerd verkeer de maximum snelheid structureel overschrijdt. Dergelijke maatregelen zijn volgens het college ook niet bedoeld om een inrij-verbod te handhaven.

Tot slot merkte het college op, dat de handhaving van een inrij-verbod een taak is van de politie en dat een specifieke handhaving van het verbod mogelijk niet tot de prioriteiten van de politie behoorde. Het college verwees in dit verband naar een overzicht van de

Regiopolitie Limburg-Zuid, waaruit blijkt dat in de periode van 1 januari 2004 tot 1 januari 2007 één bekeuring is gegeven voor een overtreding van het inrij-verbod.

4. Verzoekers schreven de Nationale ombudsman op 18 juni 2007 onder meer, dat een wethouder hun in een gesprek op 15 juni 2006 had toegezegd met de andere aanwonende met een ontheffing van het inrij-verbod de mogelijke plaatsing van een zogenaamde sleutelpaal te zullen bespreken, maar dat zij daar niets meer over hadden vernomen.

Verder stelden verzoekers dat het niet alleen hun probleem is, maar ook betreft het principiële punt dat de gemeente een door haar opgelegd verbod niet handhaaft.

Tot slot wezen verzoekers op de toename van het aantal amateurwielrenners op de weg, dat zij toeschrijven aan de omstandigheid dat de weg in 2005 en 2006 was opgenomen in een wedstrijdparcours voor beroepsrenners, en waarvoor de gemeente ontheffing van het inrij-verbod heeft verleend.

5. In reactie op de klacht deelde het college van burgemeester en wethouders van Vaals onder meer het volgende mee.

a. wat betreft de contacten met de politie

De gemeente Vaals heeft in een overleg op 13 januari 2005 de situatie met de politie besproken. Daarin is geadviseerd de weg niet af te sluiten in verband met de bereikbaarheid van aanwonenden gemeentelijke diensten en hulpdiensten. In de periode van 1 januari 2004 tot en met 31 december 2006 is door de politie één keer bekeurd.

b. wat betreft het gebruik van de weg als toegangsweg

Naast verzoekers is er nog een aanwonende, en verder is de weg in gebruik voor enkele toegangen tot weilanden die geen andere toegangsmogelijkheid hebben.

Bij de hulpdiensten, met uitzondering van de politie, is niet geïnformeerd naar eventuele bezwaren tegen afsluiting omdat de gemeente bekend is met de negatieve effecten op de zorgnormen door het afsluiten van wegen.

c. wat betreft een afsluiting door middel van een zogenaamde sleutelpaal

De weg vormt de toegang tot diverse percelen die ontsloten dienen te blijven. Het plaatsen van een zogenaamde sleutelpaal zal de bereikbaarheid belemmeren en ook niet kunnen voorkomen dat wielrijders, bromfietzers en motorrijders van de weg gebruik blijven maken.

Verder deelde het college mee dat verzoekers klacht herhaaldelijk is bekeken, maar geen gepaste oplossing te zien om het inrij-verbod fysiek af te dwingen en tevens de toegang tot de aangrenzende percelen te waarborgen. In verband hiermee zal de klacht nogmaals worden voorgelegd aan de politie, met het verzoek handhavend op te treden.

Wat betreft het verlenen van een ontheffing van het inrij-verbod in verband met wielervedstrijden en andere evenementen wees het college erop, dat daarmee wordt getracht het afsluiten van doorgaande wegen met een belangrijke verkeersfunctie te voorkomen om zo eventuele overlast te beperken. In het geval van het Nederlands kampioenschap wielrennen ging het om een ronde, waarvan de route voor de duur van het evenement volledig was afgesloten. Vanwege de problematiek rond de weg is de wedstrijdorganisatie nadrukkelijk verzocht om met verzoekers persoonlijk contact op te nemen. Op deze wijze is getracht het evenement te kunnen laten plaatsvinden, het algemeen belang niet te schaden en rekening te houden met het individueel belang.

Beoordeling

6. Iedereen moet gebruik kunnen maken van de openbare ruimte. Het is de taak van de overheid om die ruimte zo in te richten en te beheren dat de belangen van die gebruikers zo goed mogelijk worden gediend. Waar het gaat om het gebruik van openbare wegen en de positie van verkeersdeelnemers kunnen de belangen soms zeer uiteenlopen, waardoor het nemen van een beslissing die recht doet aan al die belangen zeer lastig zo niet onmogelijk is.

7. In dit geval gaat het om een weg die onomstreden ongeschikt is geacht voor gebruik door doorgaand verkeer. Zowel het provinciebestuur in 1956 als de gemeente Vaals in 1994 hebben dat vastgelegd in een verkeersbesluit, waarin is bepaald dat het verboden is die weg in te rijden. Dat verbod is voor de weggebruiker duidelijk aangegeven met verbodsborden. Volgens verzoekers wordt dat verbod in de praktijk echter genegeerd, hetgeen overlast en gevaar voor wandelaars meebrengt.

8. Het vereiste van rechtszekerheid houdt onder meer in dat gerechtvaardigde verwachtingen van burgers en organisaties jegens bestuursorganen door die bestuursorganen worden gehonoreerd. Burgers moeten er dus op kunnen rekenen dat de overheid zich niet alleen zelf houdt aan zijn besluiten, maar er ook alles aan doet dat degenen tot wie een besluit is gericht zich daaraan houden. In het geval dat een besluit niet wordt nageleefd is het de taak en de plicht van de overheid daar tegen op te treden en de met de naleving van dat besluit gemoeide belangen te beschermen.

9. In dit geval komt het erop neer, dat het college de nakoming van het inrij-verbod in feite alleen kan afdwingen door de weg volledig af te sluiten. Zo'n maatregel doet echter ernstige afbreuk aan het belang van degenen die hun aan de weg gelegen perceel moeten kunnen bereiken en aan het belang dat is gemoeid met een vlotte hulpverlening in geval van nood. Een beperkte afsluiting is minder effectief, omdat tweewielers daardoor niet worden tegengehouden. In een situatie zoals deze valt evenmin een voldoende en blijvend resultaat te verwachten van een verscherpt politietoezicht, voor zover dat nog redelijkerwijs mogelijk is en verlangd kan worden.

10. De omstandigheid dat er geen oplossing is die aan alle met zijn besluit gemoeide belangen recht doet betekent zeker niet dat een bestuursorgaan daarin mag berusten.

In dit geval gaat het om een besluit dat is genomen in verband met het algemene belang van de verkeersveiligheid. Dat algemeen belang is tevens een belang van verzoekers en anderen die op die weg zijn aangewezen om hun perceel of woning te kunnen bereiken.

Verzoekers moeten erop kunnen vertrouwen dat het college die belangen naar beste kunnen zou beschermen. Waar dat niet mogelijk bleek in de mate die de gemeenteraad bij het nemen van zijn (verkeers)besluit voor ogen heeft gestaan, had het college moeten besluiten tot een maatregel waarmee het doel van het verkeersbesluit zo goed mogelijk is gediend.

Dat had gekund door plaatsing van bijvoorbeeld een sleutelpaal of een automatische fysieke afsluiting, die in situaties als deze wel meer wordt toegepast en bij hulpdiensten niet op onoverkomelijke bezwaren stuit. Daarmee worden ten minste de risico's en overlast van het gebruik van de weg door automobilisten weggenomen. Ook het risico als gevolg van weggebruikers als motorrijders, bromfietzers en wielrenners kan overigens nog aanzienlijk worden beperkt door aanvullende snelheidsremmende maatregelen.

In de situatie van dit geval heeft het college zich onvoldoende gerealiseerd wat het uit een oogpunt van rechtszekerheid jegens verzoekers had kunnen en behoren te doen.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

Deze overwegingen zijn aanleiding tot het doen van een aanbeveling.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het college van burgemeester en wethouders van Vaals, is gegrond wegens strijd met het vereiste van rechtszekerheid.

AANBEVELING

Het college van burgemeester en wethouders van Vaals wordt in overweging gegeven om de maatregelen treffen die nodig zijn om de naleving van het inrij-verbod voor de weg waaraan verzoekers wonen zo goed mogelijk af te dwingen.

Onderzoek

Op 25 juni 2007 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van mevrouw V. te Vijlen, met een klacht over een gedraging van het college van burgemeester en wethouders van Vaals te vaals.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van het college van burgemeester en wethouders van Vaals, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd het college verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Tevens werd het college een aantal specifieke vragen gesteld.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. Verzoekers en het college van burgemeester en wethouders van Vaals gaven binnen de gestelde termijn geen reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

1. Het verzoekschrift van 18 juni 2007;
2. De brief van het college van burgemeester en wethouders van Vaals van 11 september 2006;
3. De reactie van het college van 17 september 2007.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

"Om overlast te verminderen en de verkeersveiligheid te vergroten op openbare wegen waar dat gewenst is, kan de naleving van een met borden aangeduid verbod worden afgedwongen via fysieke maatregelen, waarmee de toegang wordt beperkt of afgesloten.

Op erftoegangswegen en op niet voor doorgaand verkeer bestemde wegen buiten de bebouwde kom wordt in de praktijk wel gebruik gemaakt van een in de grond verzinkbare afsluiting. Er zijn twee typen, de verticale beweegbare afsluiting, zoals een paal, en de scharnierende afsluiting, zoals een kantelbare barrière of een beweegbare drempel.

Een dergelijke voorziening moet berekend zijn op het doorlaten van hulpdiensten, bijvoorbeeld via een afstandsbediening.

Afsluiting door middel van een zogeheten sleutelpaal wordt in de praktijk ook toegepast. Om vertraging van hulpdiensten te voorkomen is een slot dat past op het sluitsysteem van de lokale hulpdiensten dan gewenst.

(bron: Praktijrichtlijn Bereikbaarheid Regionale Brandweer Hollands-Midden)"